

1. Hoe ervaar je de zegen?

Tijdens mijn studieverlof, afgelopen voorjaar, deed ik onderzoek naar de manier waarop mensen die zelf niet-kerkelijk zijn een kerkdienst beleven. Door het hele land, van Terneuzen tot Leeuwarden, werden - speciaal voor dit onderzoek – niet-kerkelijke mensen uitgenodigd om een keer een dienst bij te wonen en daarover een vragenlijst in te vullen. 152 mensen hebben dit gedaan. Een paar van de vragen ging over de zegen aan het einde van de dienst. Die vragen luiden als volgt: 'Werd er aan het einde van de bijeenkomst een zegen uitgesproken? Zo ja, vond u die zegen aansprekend? En kunt u uw antwoord toelichten?' Ongeveer één derde van de deelnemers aan het onderzoek vond de zegen heel aansprekend, ongeveer een kwart vond de zegen enigszins aansprekend. De andere deelnemers stonden er neutraal tegenover of vonden de zegen niet aansprekend. Op zichzelf is dat ook wel begrijpelijk. Als je zelf niet gelovig bent, dan kan het zijn dat die woorden je niet veel doen.

Het kan ook andersom, dat er toch iets vanuit gaat. Ik vond dat heel bijzonder om te lezen. Bijvoorbeeld deze reactie van Lara, 65 jaar oud: 'Het hoort er blijkbaar bij en

het gebaar is positief, maar ik voel mij niet aangesproken. Wel lichtelijk vereerd dat dit ook mij toekomt.' Vind je dat niet mooi? Voel jij je weleens vereerd doordat je de zegen mag ontvangen? Of deze reactie, van B, een man van 48 jaar. Hij zegt: 'Beetje moeilijk te verwoorden, maar het gaf een gevoel dat ik niet alleen de kerk uitliep.' Of deze reactie van Marianne, 61 jaar oud: 'Het voelt of je dag wat meer licht krijgt.' Wat doet een zegen eigenlijk met u? Met jou? Vanmiddag hebben we gelezen over een zegen, uitgesproken door koning Salomo. Het gaat in het gedeelte dat we lazen over de inwijding van de tempel, die hij heeft laten bouwen. Hij heeft de ark van God, de heilige verbondskist, in de tempel laten plaatsen. Toen dat gebeurd was, daalde een wolk neer in de tempel. Die wolk symboliseerde de aanwezigheid van God Zelf. In 1 Koningen 8: 10 staat het zelfs nog wat anders. Daar staat niet dat 'een' wolk neerdaalde in de tempel, maar dat 'de' wolk neerdaalde. 'De' wolk, dat was de wolk die vier eeuwen eerder voor het volk Israël uitreisde op de weg vanuit Egypte naar het Beloofde Land. Diezelfde wolk is er opnieuw, en in die wolk is God Zelf. Hij daalt neer in de tempel, Hij neemt als het ware plaats op Zijn heilige troon. Als dat gebeurt kunnen de priesters niet in de tempel blijven, 'want', staat er in vers 11, 'de heerlijkheid van de HERE had het huis van de HERE vervuld'. Als dat gebeurd is, zegent koning Salomo het volk. Dat is de eerste zegen. Vervolgens spreekt hij een lang gebed uit, we hebben het vanmorgen gelezen. Als hij zijn gebed heeft beëindigd, gebeurt er iets indrukwekkends. Het wordt niet in 1 Koningen 8 vermeld, maar wel in 2 Kronieken 7: 1-3. Daar staat dit: 'Toen Salomo geëindigd had dit gebed te bidden, kwam het vuur uit de hemel neer en verteerde het brandoffer en de slachtoffers, en de heerlijkheid van de HERE vervulde het huis. De priesters konden het huis van de HERE niet binnengaan, want de heerlijkheid van de HERE had het huis van de HERE vervuld. Toen alle Israëlieten het vuur en de heerlijkheid van de HERE over het huis zagen neerkomen, knielden zij met hun gezichten ter aarde, op de vloer, bogen zich neer en loofden de HERE dat Hij goed is, want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig.' Wat hier staat over de heerlijkheid van de HERE, dat moet wel een voortzetting zijn van die verschijning van Gods heerlijkheid vóórdat Salomo ging bidden. Blijkbaar heeft hij zijn gebed uitgesproken terwijl de HERE Zelf op een heel wonderlijke manier aanwezig was in de tempel. En na zijn gebed laat de HERE zien

dat Hij dat gebed gehoord heeft. Hij antwoordt met vuur, en dat vuur verteert de offers. En alle mensen breken uit in een loflied voor God.

De schrijver van Kronieken heeft altijd vooral aandacht voor de tempel, en voor de tempeldienst. Daarom is het heel begrijpelijk dat hij juist dit wil vermelden, dat God met vuur uit de hemel de offers verteert. De schrijver van Koningen heeft vooral aandacht voor de rol van de koning, en deze schrijver ziet de koning altijd in een profetisch perspectief. Hij ziet de koning als een beelddrager van de Messias. De koningen van Israël krijgen hier en daar trekken van de Messias. En daarom vindt de schrijver van 1 Koningen het belangrijk om te vermelden dat Salomo ook op dit moment, ná zijn gebed, het volk zegent.

2. Salomo krijgt de trekken van Jezus, de grote Koning, Priester en Profeet

In de Bijbel lezen we dat niet zo vaak, dat een koning zegent. Het kan wel, maar het zijn toch vooral priesters die zegenen. Koning Salomo heeft in deze hele geschiedenis ook echt priesterlijke trekken. Natuurlijk zal hij het aan de priesters hebben overgelaten om de offers te brengen, dat mochten andere mensen niet, ook een koning niet. Maar je ziet hier dat de koning de noden van het volk in het gebed naar God brengt en dat Hij omgekeerd de zegen van God overbrengt op het volk. Dat zijn de taken van een priester.

Salomo, de Vredevorst (want dat is wat zijn naam betekent, 'vol van vrede'), is niet alleen koning. Hij heeft hier ook priesterlijke trekken, en er is nog meer. In het gebed, dat we vanmorgen hebben gelezen, horen we ook hoe hij al in de toekomst kijkt. Hij voorziet allerlei situaties die later werkelijkheid zijn geworden. Bijvoorbeeld dat mensen uit andere landen naar de tempel zullen komen om God te aanbidden. En dat het volk Israël vanwege zijn zonden in ballingschap weggevoerd zal worden, maar ook weer zal terugkeren. Salomo, de koning, heeft dus niet alleen priesterlijke trekken, maar ook profetische trekken. En daarmee verwijst Salomo, zonder het te weten, naar de grote Koning van Israël, Jezus Christus. Hij, Jezus, verenigt in Zichzelf deze drie ambten: Hij is Koning, Priester en Profeet.

En wat is nou het laatste wat de discipelen van Jezus hebben gezien? We hoorden het aan het begin van de dienst. Het laatste wat ze zagen, dat was dat Jezus al zegenend naar de hemel voer. Zó wilde Hij blijkbaar in onze herinnering blijven, als een zegenende Koning, Priester en Profeet. Zo wil Hij ook door ons gekend worden, en gediend worden. Vandaag was Hij onze gastheer aan de Avondmaalstafel. En nu wij verder gaan, het gewone leven weer in, laat Hij ons niet zomaar gaan. Nee, wij krijgen een zegen mee, zoals ook het volk Israël een zegen van God meekreeg, uitgesproken door koning Salomo.

Die zegen is een bijzonder geschenk. De zegen is voor iedereen, ook als je misschien deze dienst meemaakt of bekijkt en je weet het niet zo, of je wel of niet gelooft. Die zegen mag je met je meedragen, als je mee hebt gedaan met de viering van het Avondmaal, maar ook als je dat nu niet of nog niet gedaan hebt. Je mag hem met je meedragen en ook jij mag je vereerd voelen, omdat God ook jou op het oog heeft.

3. De inhoud van de zegen

Wat is de inhoud van de zegen waarmee Salomo het volk zegent? We vinden de woorden van deze zegen in vers 56 tot 61. De zegen begint met een uitroep van lof aan God! Vers 56: 'Geloofd zij de HERE, Die Zijn volk Israël rust gegeven heeft, overeenkomstig alles wat Hij gesproken heeft! Niet één woord is onvervuld gebleven van al Zijn goede woorden, die Hij gesproken heeft door de dienst van Mozes, Zijn dienaar.'

Weet je, zegen heeft altijd allereerst te maken met de Gódie zegen geeft. Daarom noemt Salomo eerst de Bron van die zegen. En zo daalt die zegen vervolgens neer op het volk. Vers 57: 'Moge de HERE, onze God, met ons zijn, zoals Hij met onze vaders is geweest. Moge Hij ons niet verlaten en ons niet in de steek laten, door ons hart voor Zich te winnen, zodat wij in al Zijn wegen gaan en Zijn geboden, Zijn verordeningen en Zijn bepalingen, die Hij onze vaders geboden heeft, in acht nemen.'

Zie je dat? Salomo bidt en wenst in die zegen dat God Zelf 'ons hart voor Zich wint'. Dus dat Hij ons Zijn Heilige Geest geeft waardoor we dicht bij Hem blijven. Salomo beseft dat we uit onszelf zo vaak bij God vandaan lopen. Maar hij bidt dat God onze harten voor Zich wint. En God wil dat ook doen. Hij wil in ons blijven werken. Maar dat vraagt ook iets van ons. Dat wij niet lauw en lui achterover leunen. Salomo benoemt in deze zegen beide kanten: dat God dicht bij ons blijft en dat wij dicht bij God blijven. Vers 61: 'Laat uw hart volkomen met de HERE, onze God, zijn, door te wandelen overeenkomstig Zijn verordeningen en Zijn geboden in acht te nemen, zoals op deze dag.'

Vandaag vierden wij het Heilig Avondmaal. We mochten heel dicht bij Jezus zijn. En nu we weer verder gaan, geeft Hij ons die zegen mee: 'God is groot en trouw! Hij blijft bij jou. Blijf jij ook dicht bij Hem.' De intimiteit van de Avondmaalsviering is niet zomaar één moment. Die intimiteit gaat door, deze avond in, de rest van de week in. God wil met ons wandelen zoals Hij lang geleden wandelde met Henoch. 'Henoch wandelde met God', staat er in Genesis 5: 24. Zo wil de HERE wandelen met Zijn kinderen. Dat is de zegen die Hij uitspreidt over ons leven. Hij dichtbij ons, en wij dichtbij Hem.

Maar vanzelfsprekend is dat niet. Want hoe zou je als zondig mensje met die volmaakte God kunnen wandelen? Hoe kan er sprake zijn van een intieme band? Dat kan alleen dankzij de verzoening door Christus. Precies daarom hebben we het brood gegeten en de wijn gedronken, want Jezus gaf Zijn lichaam en Zijn bloed om daarmee alles goed te maken tussen God en ons, om al onze schulden af te betalen, om al onze zonden te verzoenen. Daarom is het inderdaad mogelijk om gezegend verder te gaan, verbonden met de HERE. Daarom is het inderdaad mogelijk om te wandelen met God.

4. De zegen is wederkerig

Koning Salomo en het hele volk Israël zijn ongelooflijk blij en dankbaar, want God Zelf heeft laten zien dat Hij in de tempel is komen wonen. Als het volk het Loofhutfenfeest gaat vieren, geeft Salomo opdracht om het feest niet één week, maar twee weken te laten duren. Eén week is gewoon niet genoeg, zo blij en zo dankbaar is iedereen. Het deed mij denken aan onze Tweede Kerstdag en Tweede Paasdag en Tweede Pinksterdag. Dat zijn ook van die feestdagen omdat we er geen genoeg van kunnen krijgen. Als we dan in de Laurenskerk een dienst hebben gehad, voelt dat altijd als een extra cadeau, een bonusfeestdag. Zo kan het gaan: je hart stroomt over van vreugde en liefde voor God, en die liefde stroomt over, hij stroomt over de grenzen van je agenda. En dan staat er in vers 66 van hoofdstuk 8: 'Op de achtste dag liet hij (dat is Salomo) het volk gaan en zij zegenden de koning. Daarna gingen zij naar hun tenten, blij en welgemoed over al het goede dat de HERE aan Zijn dienaar David, en aan Zijn volk Israël, had gedaan.' 'Zij zegenden de koning'. Mooi dat dat er staat! In het Hebreeuws kan dat gewoon betekenen: 'Ze namen afscheid van de koning.' Maar er staat niet voor niets het woord 'zegenen'. Ze zullen echt niet hun handen op zijn hoofd gelegd hebben, maar ongetwijfeld hebben ze Salomo de zegen van God gewenst en ook de zegen toegezongen. Hij had hun gezegend en nu zegenen zij de koning. Niet alleen het volk kan gezegend verder. Ook de koning kan gezegend verder. Vind je dat niet mooi? Altijd als jij klaarstaat voor iemand anders, ontvang je daar een rijke zegen van terug! Door te geven ontvang je. Zó werkt het in het Koninkrijk van God. Door te delen word je rijk. Als jij zegent, zul je gezegend worden.

5. God gaat mee met jou. Ga jij mee met God?

En dan, als iedereen weer naar huis is, gebeurt er iets wonderlijks. 1 Koningen 9: 1 en 2: 'Het gebeurde nu, toen Salomo de bouw van het huis van de HERE en het huis van de koning voltooid had, en toen Salomo al zijn wensen, die hij uit wilde voeren, ten uitvoer had gebracht, dat de HERE voor de tweede maal aan Salomo verscheen, zoals Hij aan hem in Gibeon verschenen was.'

God komt terug, de cirkel is rond. Vooraf vroeg Salomo aan God om wijsheid. Nu is zijn belangrijkste taak voltooid: de tempel is gebouwd en ingewijd. En de HERE verschijnt hem opnieuw. God

heeft twee boodschappen voor Salomo. De eerste is deze: 'Ik heb je gebed gehoord en ik heb deze tempel geheiligd, ik zal er Mijn Naam vestigen.' En letterlijk staat er dan in vers 3: 'Alle dagen zullen Mijn ogen en Mijn hart daar zijn.' Dat is de eerste boodschap: God zal wonen in Jeruzalem, Hij zal Zijn woning hebben tussen de mensen.

De tweede boodschap is deze: de HERE laat zien dat er twee wegen zijn: Salomo en zijn nakomelingen kunnen leven volgens de geboden van God, dicht bij Hem, dan zal er voor altijd iemand op de troon van David zitten. Dat is de ene weg. Maar er is ook een andere weg: als Salomo of zijn nakomelingen ontrouw aan God zullen zijn, en andere goden achterna zullen lopen, dan zal het rijk ineenstorten, het koninghuis van David zal verdwijnen en zelfs van die prachtige tempel zal niets overblijven. Dat is een ernstige boodschap. Het kan twee kanten op gaan.

En dat geldt ook voor ons, nu, na deze Avondmaalszondag. De Here Jezus geeft ons de zegen mee: Hij wil heel dicht bij ons blijven. En nu is de vraag aan jou en mij: willen wij ook dichtbij Hem blijven? Hij heeft er alles voor gedaan! Hij is ervoor gestorven aan het kruis, om alles goed te maken tussen God en ons!

Of doen we toch gewoon wat we zelf willen? Gaan we onze eigen gang? God is er heel duidelijk over: dat is een doodlopende weg. Maar waarom zou je een weg gaan buiten God om? Er is niemand zoals Hij, zo machtig en zo goed! Zo liefdevol, zo trouw! Hij is een God die leeft! Salomo heeft dat heel duidelijk gemerkt toen die wolk neerdaalde en de heerlijkheid van de HERE verscheen. Hij heeft het ook duidelijk gemerkt doordat de HERE twee keer aan hem verscheen. Diezelfde God is nog steeds de levende God. En die zegen van Salomo mogen ook wij met ons meedragen: de lof aan God, de wens dat God Zelf 'ons hart voor Zich wint', dat Hij ons Zijn Heilige Geest geeft en zijn wens dat wij dicht bij Hem blijven. En die zegen van Salomo wordt op een onvoorstelbaar mooie manier bevestigd door Jezus Christus, de grote Vredevorst, die al zegenend naar de hemel vaart. Jij en ik, we mogen verder als gezegende mensen. En de Heiland roept ons: 'Kom, blijf dicht bij Mij, vertrouw op Mij, Ik Zelf zal je zegen geven.'

Hou dat vast, ook als je het moeilijk meer geloven kunt. Als de moed je in de schoenen zinkt. Houd het vast, als je geloof zo klein is geworden als een piepklein kaarsvlammetje. Houd het vast, ook als je verstand zegt dat je beter kunt stoppen met geloof en kerk. Houd het vast, want we hebben een levende Heer!

Ik las over het echtpaar Robert en Mary Moffat. In 1816 vertrok Robert uit Engeland om zendingswerk te gaan doen in zuidelijk Afrika. Drie jaar later reisde Mary, zijn verloofde, hem achterna. Ze gingen werken in Bechuanaland, het gebied dat nu Botswana heet. Maar wat ze ook deden, tien jaar lang zagen ze geen enkele vrucht op hun werk. Niemand bekeerde zich tot Jezus Christus. Het zendingsgenootschap dat hun had uitgezonden, vroeg hun: 'Zouden jullie maar niet terugkomen? Het lijkt op niets uit te lopen.' Maar de vraag alleen al deed hen verdriet en ze besloten te blijven. Op een dag stuurde een vriendin in Engeland een bericht naar de Moffats dat ze hun een cadeau wilde sturen. Ze vroeg wat ze leuk zouden vinden. Mary Moffat stuurde het volgende antwoord: 'Zou je ons een Avondmaalsstel willen sturen, zodat we hier Avondmaal kunnen vieren met de mensen die christen zullen worden?' Het was een antwoord in geloof, want nog altijd was er geen enkele bekeerling.

God Zelf beloofde het geloof van Mary. De Heilige Geest raakte de harten van de dorpelingen aan, en korte tijd later ontstond er een groep van zes nieuwe gelovigen die samen de eerste kerk in Bechuanaland gingen vormen. Het Avondmaalsstel werd inderdaad opgestuurd, maar het pakket liep vertraging op bij de post. Precies op de laatste dag vóór de eerste Avondmaalsviering in Bechuanaland, werd de doos met het Avondmaalsservies bezorgd. Robert en Mary mochten gezegend weer verder. Hun bediening ging veel vrucht dragen. Eén van hun dochters trouwde met David Livingstone, en ook via hen ging het werk door. Vandaag mogen ook wij gezegend weer verder. Jezus Zelf geeft ons Zijn zegen mee. Ook jij mag die ontvangen, ook jij mag je vereerd weten. Je loopt straks niet alléén de kerk uit. Je dag krijgt wat meer licht.

Amen.